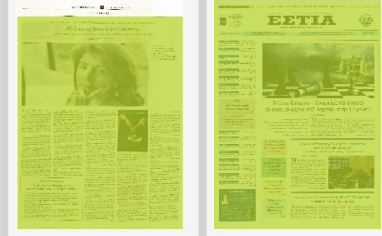

«Ο έρωτας ξεγελά τόν θάνατο» είμαι κι εγώ διαφορετική μέ τήν γλώσσα καί τήν ορθοδοξία»

Media: ΕΣΤΙΑ Page: 30 Published at: 30-01-2022
Author: Surface: 1768.71 cm² Circulation: 1080
Subjects:

«ΤΟ ΛΙΓΟ ΠΟΥ ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ», ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

«Ο έρωτας ξεγελά τόν θάνατο»

Η έπαφί μου μέ άλλους πολιτταμούς μέ βοήθησε νά προσεγγίσω εύκολότερα τό διαφορετικό πού ζεί δίπλα μου

στήν ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

«Η απόλεια του συντρόφου εκεί, στη στροφή της ζωής, ή αναπάντεχη αλλά μόνιμη άπουσία, ήταν ή πρώτη άφορμή»

Η περίοδος της καραντίνας ήταν ή άφορμή για τήν 'Ιφιγένεια Θεοδώρα νά ξεκινησει ή συγγραφή για κάθε είδους απόλεια, για αυτό «Τό λίγο πού τελειώνει». Όπως ή ίδια περιγράφει στην «Εστία της Κυριακής», ή κάθε είδους σχέση χρειάζεται δουλειά, ρίσκο καί τόλμη. Η 'Ιφιγένεια Θεοδώρα καταβάλλει στή βαθύτερα συναισθήματα τών ήρώων της, συνηθώντας τό τέρας της απόλειας μέ μόνο έρωτό τόν έρωτα. «Ο έρωτας ξεγελάει τόν θάνατο, μέ έρωτα τόν ξεγελάς, ή ήρώνη σέ τρέφει...» Υά πόσο όμως;

- «Τό λίγο πού τελειώνει». Διαβρώντας τήν περιέργη, καταβαίνει κανείς δύο μέσα από τήν ήρωίδα, ή Δέσποινα, αλλά καί τίς τρεις φίλες της, καλούμαστε όλοι νά συνειδητοποιήσουμε ότι καλούμαστε νά διαχειριστούμε κάθε είδους απόλεια... Έργεται άσχετα από ή άποψη μέσα από αυτή ή διαχείριση της απόλειας. Η τήν κάθε απόλεια τήν κοιτάμε πάντα μέσα μας; Μαθαίνουμε νά γίνουμε από μικρή ήλικία, στην άρχή τό πρώτο δοντάκι μας, μετά τά παιχνίδια μας, άργότερα τόν πρώτο μας έρωτα. Μαθαίνουμε νά διαχειριζόμαστε τίς απόλεις μας, αυτές μας χαρακτηρίζουν, μάς άκολουθούν καί επηρεάζουν τίς μελλοντικές μας επιλογές. Είμαστε οι απόλεις μας, ότι γίνουμε μένει ανεξίτητα μέσα μας. Οι λιγνένοι έρωτες μας, οι προδομένες φίλες μας, τά επαγγελματικά μας Βασταριά.
- Ο έρωτας παίζει τεράστιο ρόλο στην ιστορία καί θέλουμε ότι τά βάσει μέ τό τέρας της απόλειας. «Ο έρωτας ξεγελάει τόν θάνατο, μέ έρωτα τόν ξεγελάς, ή ήρώνη σέ

τρέφει...». Υά πόσο όμως τελικά; Σε όλα τά βιβλία μου ό ρόλος του Έρωτα είναι καταλυτικός. Στο βιβλίο «Μέλεξά θά πει άγγελος» ήταν ό άνατρεπτικός έρωτας πού έδωσε σφερά στους ήρωες, γιά νά κάνουν τήν άνατροπή στη ζωή τους, άδιαφορώντας για τόν θάνατο. Στη «Λώσσα από μάρμαρο» ό άνεκπλήρωτος έρωτας του Σάββα για τήν Έλενη τόν οδηγεί μέχρι τή φυλακή, καί στή «Έσση της έρημου» ό έρωτας του Ρουσσώ για τήν Τζένη άκυρώνεται, όπως άκυρώνει ή έξέγερση της άνοιξης στή Συρία. Στο «Λίγο πού Τελειώνει» ό έρωτας είναι πέρα από τίς κοινωνικές συμβάσεις, δύσκολος, καί οι δύσκολοι έρωτες έχουν ρίσκο καί απόλεις. Ο έρωτας ξεγελάει τόν θάνατο, για πολύ ή για λίγο -εξαρτάται από τήν ιδέα πού έχει ό καθένας για τόν θάνατο καί πόσο τόν υπολογίζει.

- Δέν φοβόμαστε νά πετε όμά κάποιον πράγματα σέ μέντορ ή καί μέλλεται μέλλεται χωρίς περιτομή άκόμη καί για καλό σέ. Δέν είναι λίγο ρίσκο νά λέει κανείς τά πρώταμα εθώς καί ίσως έτσι όπως κάποιος θέ θέλουν νά άκούσουν; Άν φοβάσαι νά πες τήν άλήθεια δέν γράφεις, δέν εκτίθεται. Πόσο ρίσκο είναι νά μιλάς για καλό σέ στις μέρες μας; Μηδέν. Ρίσκο παίρνεις όταν άντιμετωπίζεις τίς λιγνένες σχέσεις σου, όταν κοιτάς τά λάθη σου καί άναζητάς τή βαθύτερη ευκαιρία. Όταν παραδίδεται ό Ένα δύσκολο έρωτα. Όταν βουτάς από νερό χωρίς νά ξέρεις κολύμπι.
- Υαλιχών εκπαίξες μέσα στην ιστορία. Οι άνατροπές είναι μέσα στη ζωή. Στο βιβλίο «Τό λίγο πού τελειώνει», τό πένθος της

Δέσποινας φέρνει τίς τρεις φίλες στο έξοχικό του Πηλίου νά ξεκαθαρίσουν τά πράγματα του Μάνου, έρχονται όμως άντιμέτωπες μέ δικές τους απόλεις, τά δικά τους ανεξόφλητα πένθη, τά μυστικά καί τά ψέματα. Μέ σκηνές τού σήμερα καί εικόνες από τό παρελθόν, ό άναγνώστης παρακολουθεί τήν φιλία πού είναι φάνη μέσα στο χρόνο οι τρεις γυναίκες, όμως ή βαθιά άπουσία του Μάνου είναι καταλυτική καί έτσι έγκλωβισμένες πίσω από τά προσώπια πού τους έπιβάλλουν οι κοινωνικές συμβάσεις, ή καθημερινότητα καί ή άγνοια για τήν ευτυχία, δέν θά άντέξουν. Η έρωτική άπόλεια δέν θά τις σώσει, τά προσώπια θέ πόνουν καί τά άποκαλυφθούν οι παθόνειες πού μαστίζουν τήν έλληνική οίκονομία. Η άπόλεια του φαίνοσθα, ό γάμος πού ερμωβάνεται, τό κίνητη της τέλειος φαντασίας καί ή διατήρηση της νεότητας, τό σπάσιμο της έπιτηρημένης καρδιάς, άπό τήν άρχή ή άναγνώστης προστοιμάεται ότι θά βρεθεί πρό έκπλήρωσης: «...κάποτε μου άρεσαν οι εκπλήξεις. Οι καλές. Ποτέ όμως δέν ξέρεις ποτε μία εκπλήξη είναι καλή ή κακή. Το διαπιστώνεις εκ τών ύστερων, αυτό δέν είναι άλλωστε καί τό νόημα της λέξης; Συνηθίσει κάποιος μακριά από τό συνηθισμένο... Κεραιμό».

- Εν τέλει, τί θέλουμε νά δείχνουμε οι περισσότεροι άνθρωποι; Αυτό πού θέλουμε καί προσημασιόμαστε; Αυτό πού θέλουν οι άλλος; Ένα από τά κύρια έρωτήματα του βιβλίου. Είμαστε από πού θέλουμε νά βλέπουν οι άλλοι σε έμάς ή από πού θέλουν εκείνοι νά χαλι καθέτι πού μας πόνει, προσποιούμαστε καί παρηγορούμε τόν έαυτό μας για τίς προσωπικές μας άποτυχίες καί τήν άκρότητα τών σχέσεων μας. Η ύποκρισία θρμηβαί θέλονται νά δείχνουμε χαρακτημονοί καί έπιτηχημένοι, άγνώστους τήν βαθύτερη άνάγκη πού έχουμε νά άναγνωρίσουμε καί νά δώσουμε τά συναισθηματικά μας. Τήν άνάγκη νά άναγνωρίσουμε καί νά άναγνωθούμε.
- Από πού όρμητικώς θέλουμε νά συγγραφεί τήν ιστορία; Η απόλεια του συντρόφου εκεί στη στροφή της ζωής, ή αναπάντεχη αλλά μόνιμη άπουσία ήταν ή πρώτη άφορμή. Στον καιρό της πανδημίας καί της κοινωνικής άπομόνωσης άναλογιστήκα αυτοίς πού βιώναν μόνοι τήν καραντίνα. Όπως είπαμε, οι απόλεις έπηρεάζουν μέσα μας, δέν μάς αφήνουν, καί έτσι θέλουμε νά μάς ήρω για κάθε είδους απόλεια, για τόν έρωτα πού τελειώνει, για τούς γονείς πού φεύγουν, για τήν νιμνή πού φθίνει, για τίς δουλειές πού γάνει κανείς καί μαζί τήν άποκοιμήτση του. Υαχίρα καί έκφραση στα γαλλικά όρνό τόν βορρά μου», σημαίνει γάνο τόν προανατολισμό μου, έτσι καί τώρα, άλη αυτή ή κατάσταση πού βιώ

νομε μέ τήν πανδημία, συλλογικά πιά, είναι μία ευκαιρία νά κάνουμε ένα έσωτερικό ταξίδι, νά ξαναβρούμε τά βήματά μας, νά παραδειχτούμε ότι ό χρόνος πού χάνουμε είναι ό,τι πολυτιμότερο έχουμε, μέ μή τόν σταυλάμε.

- Πόσο σημαντικό ρόλο παίζει ή φιλία ανάμεσα στους ανθρώπους; Τελικά, υπάρχει φιλία άνάμεσα σε γυναίκες; Κατ' άρχάς, πιστεύω πολύ στην φιλία. Για προσωπικούς λόγους οι οικογένεια μου μετικνεύεται συχνά σέ άλλη γή σέ άλλα μέρη», έτσι είμαι άναγκασμένη νά χτζω τή ζωή μου σέ διαφορετικούς τόπους καί νά προσαρμοζομαι σέ διαφορετικούς τρόπους καί ρυθμούς ζωής. Αναζητώ λοιπόν πρώτα άπ' όλα τούς ανθρώπους, μέ αυτούς θά πορευτώ, αυτοί θα μέ δέσουν μέ τόν τόπο. Φεύγοντας από τήν Έλλάδα δέν έξομα τούς φίλους πού άφησα πίσω, τούς έχω πάντα ως σημεία άναφοράς. Η φιλία χρειάζεται χρόνο καί κοινούς όρίωντες, μεγαλώνοντας αλλάζουν οι άνθρωποι καί οι στόχοι, χρειάζεται ρεαλισμός καί ψυχική γεναιοδωρία νά δεχτείς τίς αλλαγές τών άλλων καί τίς δικές σου. Κάθε σχέση θέλει δουλειά, δέν είναι κάτι άυτόνητο.
- Νομίζω ότι γενικότερα οι άνθρωποι άνακαθεν δέ θέλουμε πού νά τελειώνει κάτι πού άνασταμα πιά. Σε όλα όμως υπάρχει ένα τέλος, τό άποιο μέν καταδικαίει, εμά μέ όμως πού νά ζούμε μέ αυτό.
- Οι άνθρωποι είναι από τί φύση τους αισθηδοί, δέν τους καταδικαίει τό τέλος, άλλως θά ήταν διαφορετική ή άντιμετώπιση της ζωής μας. Δέν υπάρχει τέλος χωρίς μέ καινούργια άρχή. Ο χρόνος σηματοπιά, αυτό νά θυμάμαστε.

- Πότε πλάτε τήν άπόφαση νά γίνετε συγγραφέας; Τήν δεκαετία τού 90, έξομα για δύο χρόνια στη Σμύρνη, σέ μία πόλη μέ πλούσιο παρελθόν. Διάβασα βιβλία πού άναφέρονταν στην πόλη πριν τήν καταστροφή τού 1922, για τήν προσομιά καί τήν άναλλαγή τών πληθυσμών, για τήν Σμύρνη της Λαοκόννης, Ζούσα σέ μία πόλη μέ πολλές, συναισθηματικά φορτισμένες, άνοφορές. Ήταν άπύνητο νά γράσω, τό βιβλίο «ΚΡΑΧΟΣ, Αβένια καί Σμύρνη» είναι μία μετρηρία για τήν Σμύρνη στό τέλος τού εικοστού αιώνα.
- Πού βιβλίο σας νοιάζεται δέν έχει αγαπήσει περισσότερο; Όλα τά άγαπά τό ίδιο γιατί καθένα αποτελεί ένα κομμάτι από τή ζωή μου, έτσι καθώς όλα είναι συννομασμένα μέ τούς τόπους όπου έξομα.
- Έχετε έπαιρους από τήν ζήνη λογοτεχνία; Άν ναι, ποιά χωρίς άνακατα περισομύρο καί πού βιβλίο είναι τό αγαπημένο σας; Μεγίστομα άνάμεσα στα βιβλία τού πατέρα μου, μέ τίς δικές του φανταστικές διηγήσεις. Ήταν σπουδαίος παραμυθάς καί λάτρης τών κλασικών. Διάβασα τά πάντα από μικρή χωρίς περιορισμό. Όλα ζυμώθηκαν μέσα μου.
- Έχετε ποτέ σκεφτεί τήν συγγραφή κάποιου σεναρίου; Πήν από πολλά χρόνια όταν πρωτοκυκλοφόρησε ή Μελέξ, μετά πρέταναν νά τήν μεταγράψω σέ σεναριο, αλλά δέν τό κάμω. Μέ γοητείει όμως τό θέατρο. Έχω κάνει προσβάσεις στον θεατρικό λόγο καί είχα κάποιου στιγμή νά ενοδοθώ.
- Έχετε διδάξει στην 'Ελληνική Έθνική Σχολή Βιέννης; Πώς σπάσατε μέρι εκεί; Πώς ήταν αυτή ή τεράστια έμπερία; Ώς μεταπτυχιακή φοιτήτρια στό πανεπιστήμιο τής Βιέννης αφέρωσα τότε κάποιες ελεύθερες ώρες μου στό έλληικό σχολείο τής Βιέννης, έθελάναμε στό πρώτο έλληικό σχολείο τής Αυστρίας. Εκεί ήρθα σέ έπαση για πρώτη φορά μέ παιδιά πού πατούσε στο δόμο πολιτταμούς, μωλινό δύο μητρικές γλώσσες, έχων από τόν πλάτο πού χαρακτηρίζει τούς ανθρώπους μέ διπλή ταυτότητα. Η διπλή πολιττιστική ταυτότητα είναι ένα από τά κύρια θέματα πού μέ άπασχολούν. Η συνύπαρξη δύο πολιττισμών είναι εύλογία καί όπλο για τήν κατανοήση τών άλλων καί τήν συμβίωση μαζί τους.

«Στό έξωτερικό είμαι κι εγώ διαφορετική μέ τήν γλώσσα καί τήν ορθοδοξία»

- Τι ρόλο παίζουν τίς ιστορίες σας τά ταξίδια πού έχετε κάνει; Πόσο σημαντικό είναι νά γνωρίζεις κανείς άλλους πολιτταμούς καί κοινοποιες; Έχοντας ζήσει στην Εύρωπή αλλά καί στην Τουρκία, στην Συρία, στό Κουβέτι επηρεάζομαι από τά τοπία αλλά κυρίως από τούς ανθρώπους. Η έπαφί μου μέ άλλους πολιτταμούς μέ βοήθησε νά προσεγγίσω εύκολότερα τό διαφορετικό πού ζεί δίπλα μου. Στο έρωτικό είμαι ή έχω διαφορετική μέ τήν γλώσσα καί τήν ορθοδοξία μου, τί διαφορετικές καταβολές μου, έμφαση λοιπόν σέ σύβημα καί νά εννοήθω τόν άλλον.
- Εννοιάζομαι; Πόσο σημαντική είναι; Κατανοώ άπόλεια τήν λέξη έννοιασθήση σόν μία ιδιότητα πού έχει ό καθένας νά δέχεται λιγότερο ή περισσότερο καί νά καταβαίνει τήν ψυχική κατάσταση τού άλλου, νά μπαίνει στή πασιότητα του. Χρειάζεται έπηση για νά προηχισαζο τόν έγνομομό μου, νά μάθεις νά στέκεσαι όχι άπάνευτα από τόν άλλον, αλλά δίπλα του. Όταν δέ έχει άνάγκη από στήριξη ακόμα περισσότερο.